

Salt Araştırma'da Kadın Arşivleri: Eleonora Arhelaou'dan Sabiha Rüştü Bozcalı'ya

Women's Archives at Salt Research: From Eleonora Arhelaou to Sabiha Rüştü Bozcalı

Salt Araştırma'da bulunan kadın özel arşivleri ve kadın tarihiyle ilgili belgeler üzerine, Salt Araştırma ve Programlar Yardımcı Direktörü Lorans Tanatar Baruh'la Selvi Başak Öztürk tarafından Kasım 2024'te yapılan yazılı röportaj.

Interview with Lorans Tanatar Baruh, Associate Director of Research & Programs at Salt, on women's private archives and documents related to women's history at Salt Research, conducted by Selvi Başak Öztürk in November 2024.

Çeviri / Translated by Selvi Başak Öztürk

Çeviri düzeltmeleri / Translation proofreaders Cihan Saka Karlı, Mary Şenyüz

“Kadın, çocuk, aile tarihinin yanı sıra emek tarihini, kadınların günlük yaşam pratikleri üzerinden yazabilmek için yalnızca kadın arşivlerinde değil, karşılaşılan tüm arşivlerde bu sesleri veya yoksunluğu kayıt altına almak, her arşivcinin sorumluluğu olmalı.”

“To write not only the history of women, children, and families but also labor history through the everyday practices of women, it should be the responsibility of every archivist to record these voices—or their absence—not only in women's archives but in all archives they encounter.”

Merhaba, öncelikle sizi tanımak ve çalışmalarınız hakkında bilgi almak isteriz. Salt Araştırma'daki çalışma süreciniz nasıl başladı; okuyucularımıza kurumunuzun çalışmaları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olduktan sonra, aynı üniversitede Tarih alanında yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladım. 1997 yılında Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi'nin kuruluşunda ve 2002'de Osmanlı Bankası Müzesi'nin oluşumunda görev aldım. 2011 yılında sanat, mimarlık, tasarım, kent, toplum ve ekonomi tarihi alanlarında programlar üreten disiplinlerarası arşiv ve araştırma kurumu Salt'ın ekibine katıldım. 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl başı İstanbul'unun ekonomik, sosyal ve kent- sel dönüşümüne odaklanan araştırma ve yayınlarımın yanı sıra özel arşivler üzerine literatüre de katkıda bulu-

First of all, we would like to learn more about you and your work. How did your journey at Salt Research begin, and could you provide our readers with some insight into your institution's activities?

After graduating from the Department of Economics at Boğaziçi University, I completed my MA and PhD in History at the same university. In 1997, I was involved in the establishment of the Ottoman Bank Archives and Research Centre (OBARC), and in 2002, I contributed to the creation of the Ottoman Bank Museum. In 2011, I joined Salt, an interdisciplinary archive and research institution that develops programs in art, architecture, design, urban studies, social studies, and economic history. My research and publications focus on the economic, social, and urban transformation of 19th and early 20th-century Istanbul. I have also contributed

nan yazılarım oldu. Hâlen Salt Araştırma ve Programlar Yardımcı Direktörü olarak görev yapıyorum.

Salt'ın kalbi olarak nitelendirilebilecek Salt Araştırma, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, Garanti Galerisi ve Garanti Platform'un birikimlerini devraldı. 1998'de Osmanlı Bankası Arşivi'nin dijitalleştirilmesi ve erişime açılmasıyla başlayan süreç kent, toplum, ekonomi, mimarlık, tasarım ve sanat arşivlerinin eklenmesiyle sürdürüldü. Bugün Salt, iki milyon belgeye uzaktan erişim imkânı sunarak araştırmacıların ve sanatçıların bu belgeleri kullanmasını ve kendi alanlarına katkı sunmasını destekliyor. Ayrıca bu belgeler Salt'ın çeşitli programlarında sergileniyor ve sosyal medya paylaşımlarıyla daha geniş bir kitleye ulaştırılıyor. Salt Araştırma Fonları aracılığıyla da arşivlerin kullanımı teşvik edilerek Salt'ın odağındaki araştırma konularına eğilen projelere destek sağlanıyor.

Sanat, mimarlık, tasarım, kent, toplum ve ekonomi gibi çeşitli alanlara odaklanan koleksiyonlarınızda kadınlara ait özel arşivler de bulunuyor. Bunlardan bazıları Sabiha Rüştü Bozcalı, Eleonora Arhelaou, Tomur Atagök, Gülsün Karamustafa gibi isimlerin arşivleri. Bugüne kadar Salt'ın koleksiyonlarına sağlanan kadın arşivleri hakkında bilgi verir misiniz? Ayrıca bu arşivleri tanıtmak için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?

Toplum tarihine odaklanıldığında kadınlar bu tarihin ayrılmaz bir parçası olarak öne çıkıyor. Örneğin, ilk çalışılan arşiv olan Osmanlı Bankası'nın kadın personeli, Edhem Eldem'in Osmanlı Bankası'na dair kitaplarında yer aldı, makalelere konu oldu. Osmanlı Bankası Müzesi'nde de hikâyelerine yer verildi. Zamanla Gürcistan'dan İstanbul'a göç etmek zorunda kalan Prenses [Tamara Nakashidze](#), Levanten bir ailenin son temsilcisi [Aurora Fabiato](#), 1960 ve 70'lerin sanat camiasıyla yakın ilişkileri olan [Eliza Day](#) gibi kadınlara ait aile belgeleri ve fotoğrafları Salt Araştırma'ya eklendi. Ayrıca mimar ve sanatçı kadınların arşivleri de koleksiyonun önemli bir parçası hâline geldi. Ressamlığın yanı sıra illüstrasyonlarıyla da dikkat çeken [Sabiha Rüştü Bozcalı](#)'nın arşivi bunlardan biri.

[Eleonora Arhelaou](#) ve [Francesca Dal Chele](#) gibi fotoğrafçıların arşivleri farklı dönemler ve perspektifler sunarak İstanbul'a veya bir semte kadın gözünden bakmayı olanaklı kılıyor. Mimarlık alanında ise birlikte çalışmış [Harika-Kemali Söylemezoğlu](#) ve [Altuğ-Behrüz Çinici](#) gibi çiftlerin arşivleri bulunuyor. Salt Blog'da Sevince Bayrak'ın yazı dizisi erken Cumhuriyet döneminde üretim yapmış kadın mimarların proje ve metinleri üzerinden mimarlık pratiğine dair farklı anlatılar sunuyor.

Diğer taraftan kadın sanatçılar üzerine yapılan araştırmalar ve sergi projeleri aracılığıyla, [Gülsün Karamustafa](#), [İpek Duben](#), [Nur Koçak](#), [Tomur Atagök](#) gibi sanatçıların

to the literature on private archives. Currently, I am the Assistant Director of Research and Programs at Salt.

Salt Research, which can be described as the heart of Salt, inherited the collections of the Ottoman Bank Archive and Research Centre, Garanti Gallery, and Garanti Platform. The process began in 1998 with the digitization and public access of the Ottoman Bank Archive, and has expanded with the addition of archives on urban studies, society, economy, architecture, design, and art. Today, Salt offers remote access to two million documents, supporting researchers and artists in utilizing these materials to contribute to their respective fields. To reach a broader audience, these documents are also featured in various Salt programs and shared on social media platforms. Through Salt Research Funds, the use of archives is encouraged, and projects focusing on Salt's core research areas are supported.

Your collections focus on diverse fields, such as art, architecture, design, urban studies, society, and economy, and also include private women archives. Some of these are the archives of Sabiha Rüştü Bozcalı, Eleonora Arhelaou, Tomur Atagök, and Gülsün Karamustafa. Can you provide some information about the women's archives added to Salt's collections so far, as well as what methods are used to promote these archives?

Women are a key part of social history. For example, the female personnel of the Ottoman Bank, the first archive studied, were highlighted in Edhem Eldem's books on the bank and were featured in various articles. Their stories were also included in the Ottoman Bank Museum. Over time, family documents and photographs of women, such as Princess Tamara Nakashidze, who was forced to migrate to Istanbul from Georgia; Aurora Fabiato, the last representative of a Levantine family; and Eliza Day, who had close relations with the art community of the 1960s and 70s, were added to Salt Research. The archives of women architects and artists have also become a significant part of the collection, including the archive of Sabiha Rüştü Bozcalı, who was renowned not only for her paintings but also for her remarkable illustrations.

The archives of photographers such as Eleonora Arhelaou and Francesca Dal Chele offer a female perspective on Istanbul and its neighborhoods, while providing insights into various periods and perspectives. In the field of architecture, the archives include those of couples who worked together, such as Harika and Kemali Söylemezoğlu, and Altuğ and Behrüz Çinici. On the Salt Blog, Sevince Bayrak's series of articles explores alternative narratives of architectural practice through the projects and writings of women architects who were active during the early Republican period.

Şövale önünde otoportre
Kâğıt üzerine guaj, 64X48,5 cm, imzasız
Salt Araştırma, Sabiha Rüştü Bozcalı Arşivi
Self-portrait in front of an easel
Gouache on paper, 64X48,5 cm, unsigned
Salt Research, Sabiha Rüştü Bozcalı Archive

Eleonora Arhelaou büyükannesiyile, İstanbul, 1975
Salt Araştırma, Eleonora Arhelaou Arşivi
Eleonora Arhelaou with her grandmother, Istanbul, 1975
Salt Research, Eleonora Arhelaou Archive

rın arşivleri erişime açılıyor ve çeşitli yayın projelerine kaynaklık ediyor.

Bu arşivlerde kadınların özel hayatlarını ve kamusal hayatlarını temsil eden belgelerin dengesine dair bir değerlendirme yapabilir misiniz? Hangi alan ön plana daha çok çıkıyor?

Salt Araştırma'da özel ve kamusal hayatın ayrımı yapılmaksızın, bu iki alanın birbirini nasıl beslediği gözler önüne seriliyor. Örneğin Sabiha Bozcalı Arşivi'nde, annesi Handan Rüştü'nün kartpostal yazışmaları, sanatçının büyüdüğü çevre ve aile yapısına dair ipuçları sunarken, başka bir kadın sanatçı olan İz Öztat'ın bu yazışmalardan esinlenerek bir film üretmesi gibi yaratıcı çalışmalara da olanak tanıyor. Aile arşivleri kadınların toplumsal konumları ve ilişkilerini yansıtan önemli belge ve bilgiler içeriyor.

Dolayısıyla Salt Araştırma'daki arşivlerde özel-kamusal hayatların ayrımının kesin bir sınırı olmamakla birlikte, kadınların toplumsal hayattaki yerine ve üretimlerine dair belgelerin yoğunlukta olduğu söylenebilir.

On the other hand, through research and exhibition projects focused on women artists, the archives of artists such as Gülsün Karamustafa, İpek Duben, Nur Koçak and Tomur Atagök have become accessible and serve as resources for various publication projects.

Can you assess the balance between documents representing women's private and public lives in these archives? Which aspect is more prominent?

At Salt Research, the focus is not on drawing a strict distinction between private and public life, but on revealing how these two spheres nourish each other. For instance, in the Sabiha Bozcalı Archive, her mother Handan Rüştü's postcard correspondences offers insights into the environment and family structure in which the artist was raised. These correspondences have also inspired creative works, such as a film produced by another woman artist, İz Öztat. Family archives are deemed important because of the significant documents and information they contain, reflecting women's social positions and relationships.

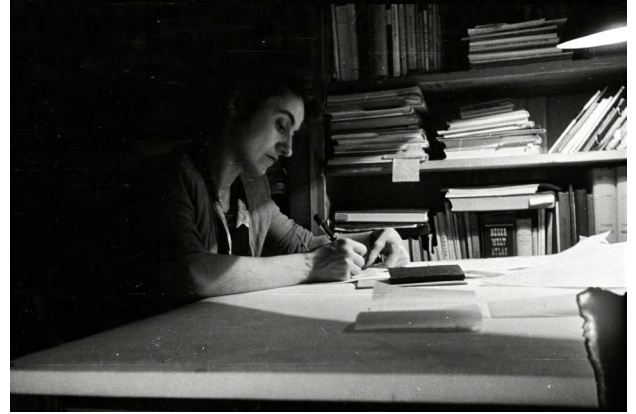

Handan Rüştü'nün Mebrure Hanım'a gönderdiği kartpostal
Ön yüzde "Fütüristik portre / Le Portrait du Futuriste" adlı resim yer alıyor
Salt Araştırma, Sabiha Rüştü Bozçalı Arşivi
Postcard sent by Handan Rüchdy to Mebrure Hanım
A painting titled "Portrait of futuristic / Le Portrait du Futuriste" on the front side
Salt Research, Sabiha Rüştü Bozçalı Archive

Gelecekte koleksiyona katmayı planladığınız kadın özel arşivleri var mı?

Salt Araştırmada kadın sanatçıların arşivlerine yönelik çalışmalarımızın hızla devam etmesi, arşivlere sürekli olarak yeni içerikler eklenmesi bakımından oldukça değerli. Handan Börüteçene Arşivi, Harika-Kemali Söylemezoğlu Arşivi'nin yeni teslim edilen belgeleri ve kadın hikâyesinin öne çıktığı Muazzez-Zeki Köseoğlu Arşivi kadınların üretimlerine dair zengin bir kaynak sunarak araştırma alanını genişletecek. Bu yeni eklemeler, Türkiye'deki kadınların toplumsal bellekteki izlerini daha kapsamlı bir şekilde incelemek isteyen araştırmacılar için oldukça kıymetli birer kaynak oluşturacaktır.

Özel arşivlerin koruma altına alınması ve sonrasında üzerinde yürütülecek çalışmalar kadar, bağışçısıyla öncesinde kurulan iletişimin ve arşivin kuruma getiriliş

Harika Söylemezoğlu
Salt Araştırma, Harika-Kemali Söylemezoğlu Arşivi
Harika Söylemezoğlu
Salt Research, Harika-Kemali Söylemezoğlu Archive

Therefore, although there is no clear boundary between private and public lives in the archives at Salt Research, it can be said that the documents predominantly reflect women's role in social life and their contributions.

Are there any women's private archives you plan to add to the collection in the future?

Expanding the archives of women artists at Salt Research is essential for the continuous enrichment of our collections. The recently acquired documents in the Harika-Kemali Söylemezoğlu Archive, the Handan Börüteçene Archive, and the Muazzez-Zeki Köseoğlu Archive brings the stories of women to the forefront. They offer a rich resource on women's creative productions and will expand the scope of research. These additions will be invaluable resources for researchers seeking to explore the imprint of women on Turkey's social memory in greater depth.

We believe that, in addition to preserving and researching private archives, the communication with donors and the story behind how the archive was brought to the institution are also of great importance. How do you engage with donors? Specifically regarding women's private archives, has there been one that stood out in terms of its donation process and backstory?

Yes, each archive has its own story and context. Some archives, like the Fabiato and Nakashidze Archives, were discovered through second-hand booksellers. Individuals interested in sharing their archives with the public sometimes reach out through exhibitions. For instance, the Sabiha Rüştü Bozçalı Archive was brought to Salt following the exhibition *Dismantling the Archive: Representation, Identity, Memory in an Ottoman Family*, while the Reşad Ekrem Koçu Archive first came to light during the *Becoming Istanbul* exhibition. Occasionally,

hikâyesinin de ayrı önem taşıdığını düşünüyoruz. Siz bağışçılarla nasıl bir iletişim sağlıyorsunuz? Özellikle kadın özel arşivleri odağında kurumunuza sağladığınız arşivlerden, bağış süreci hikâyesi bakımından diğerlerinden ayrılan bir arşiv oldu mu?

Evet, her arşiv kendi hikâyesini ve bağlamını beraberinde getiriyor. Bazı arşivler, Fabiato ve Nakashidze arşivlerinde olduğu gibi sahaflardan bulunuyor. Arşivlerini kamuya paylaşmak isteyenler bazen sergiler yoluyla temasa geçebiliyor. Örneğin Sabiha Rüştü Bozcalı Arşivi, *Arşivi Parçalamak: Bir Osmanlı Ailesinde Temsil, Kimlik, Hafıza* sergisinin ardından Salt'a ulaştı. Reşad Ekrem Koçu Arşivi de ilk olarak *İstanbullaşmak* sergisi sırasında gündeme geldi. Bazen de bir öğretim üyesinin, aileleri Salt'a yönlendirmesiyle arşivlerin Salt Araştırma'ya dahil edilmesi sağlanıyor. Harika-Kemali Söylemezoğlu Arşivi, Uğur Tanyeli'nin; Said Bey Arşivi ise François Georjeon ve Edhem Eldem'in tavsiyesiyle Salt'a kazandırıldı.

Sanatçılarla olan işbirliklerinde, çoğu zaman sergiler sırasında doğan yakın ilişkiler, İpek Duben, Nur Koçak, Handan Börüteçene örneğinde olduğu gibi arşiv çalışmalarına vesile oluyor. Ancak bazı sanatçılarda önce arşiv çalışması yapıp ardından sergileme aşamasına geçiliyor; Sabiha Rüştü Bozcalı'nın arşivinde olduğu gibi.

Bu süreçte Salt'ın programları ve arşivlerin görünür olması kadar, arşivin yaygın kullanımı ve karşılıklı güvene dayalı ilişkiler de, arşivlerin Salt Araştırma'ya katılmasında büyük rol oynuyor. Bu bağlar, Salt'ın zengin ve çapraz okumalara imkân veren bir arşiv yapısı oluşturmasını destekleyen temel unsurlar arasında.

Belgelerin tanımlanması aşamasında, öncelikle hayattaysa arşivi üretenle veya arşive dair bilgi sahibi olabilecek aile üyeleriyle çalışma imkânı bulabildiniz mi? Böyle bir destek sağladığınız örnekler oldu mu?

Arşivleri kataloglarken arşivi üreten hayattaysa mutlaka bilgisine başvuruluyor. Sanatçı arşivlerinde bu bilgiler sergi süresinde veya daha sonra yapılan görüşmelerle tamamlanıyor. Semiha Baban ise arşivini bize vermeden olabildiğince fotoğraf arkalarını yazdı, dosyaları listeledi, daha sonra kataloglanan fotoğrafların tanımlamaları üzerinden birlikte geçtik. Projelerinin ve fotoğraflarının çoğunu dijitalle aktaran Mimar Şevki Pekin kısa tanımlamalarını da yapmıştı. Arşiv vefatından sonra kataloglandı ama kendi numaralama ve tanımlamalarının kaydını tutmayı önemsiyoruz, dolayısıyla kataloğa o bilgiler eklendi. Son açılan Francesca Dal Chele Arşivi'nde de İngilizce tanımlar ve bilgiler fotoğrafçının kendisinden geldi; Salt Araştırma ekibi üzerinde çalışıp Türkçesini hazırladı ve son revizyonlardan sonra arşivi erişime açtı. Ama tabii bu çoğu zaman mümkün olmuyor, çocuklar veya torunlar arşivin içeriğine, arşivi oluşturanın üretimine va-

Arşivi Parçalamak: Bir Osmanlı Ailesinde Temsil, Kimlik, Hafıza sergisinden görünüm, Salt Galata, 21 Ocak–30 Mart 2014

Fotoğraf: Mustafa Hazneci

Installation view from the exhibition *Dismantling the Archive: Representation, Identity, Memory in an Ottoman Family*, Salt Galata, January 21–March 30, 2014

Photo: Mustafa Hazneci

archives come to Salt Research through the recommendations of academics to families. For example, the Harika-Kemali Söylemezoğlu Archive was added to Salt upon the suggestion of Uğur Tanyeli, and the Said Bey Archive was acquired following recommendations by François Georjeon and Edhem Eldem.

In collaborations with artists, close relationships that often develop during exhibitions lead to archival work, as seen in the cases of İpek Duben, Nur Koçak, and Handan Börüteçene. However, in some instances, archival work is conducted first, followed by the exhibition phase, as was the case with Sabiha Rüştü Bozcalı's Archive.

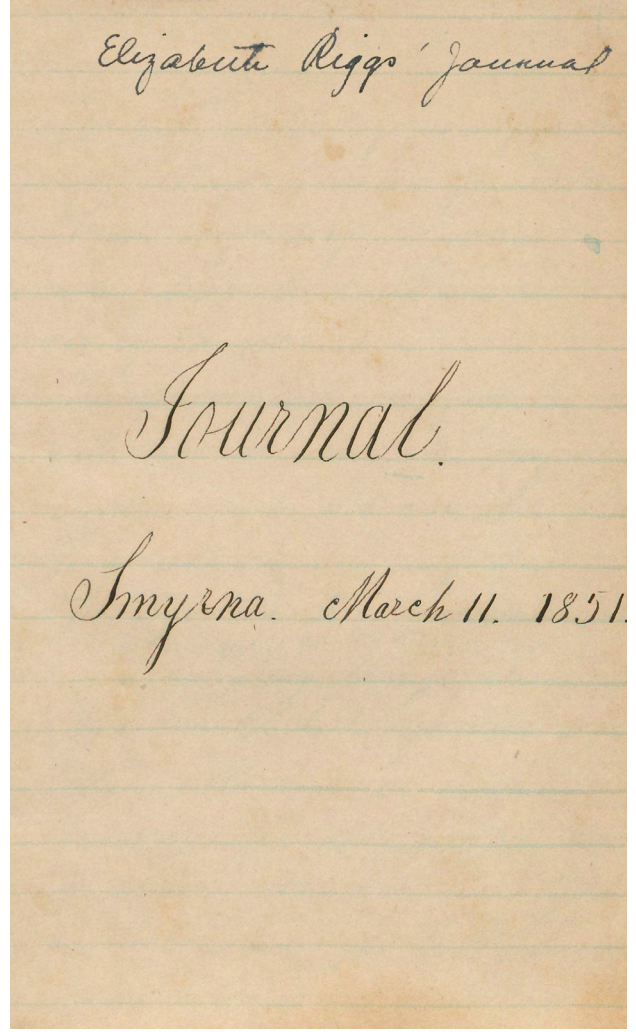
In this process, in addition to Salt's programs and the visibility of the archives, the widespread use of the archives and relationships built on mutual trust also play a significant role in acquiring archives for Salt Research. These connections are among the key elements supporting Salt's creation of a rich archive structure that allows for comprehensive and interdisciplinary readings.

During the process of identifying documents, have you been able to work directly with the archive creator, if they were still alive, or with family members who might have knowledge about the archive? Can you provide any examples of such support?

When cataloging archives, we always seek input from the creator if they are still alive. In the case of artist archives, this information is often gathered during exhibitions or through subsequent meetings. For instance, before donating her archive, Semiha Baban wrote detailed notes on the backs of photographs, listed the files, and later reviewed the descriptions of the cataloged photographs

Nur Koçak, *Annem, Babam, Ablam ve Ben 1* (1980-1983) işinin önünde, Mine Sanat Galerisi, İstanbul, 1987
Salt Araştırma, Nur Koçak Arşivi
Nur Koçak in front of her work *My Mother, My Father, My Sister and I 1* (1980-1983), Mine Art Gallery, İstanbul, 1987
Salt Research, Nur Koçak Archive

Elizabeth Riggs'in günlüğü, İzmir, 1851-1852
Salt Araştırma, American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM) Arşivi ARIT izniyle
Elizabeth Riggs' Journal, Smyrna, 1851-1852
Salt Research, American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM) Archive
Courtesy of ARIT

kıf olmayabiliyor. Bu durumda arşiv, olabildiğince kendi içindeki kategorilere sadık kalınarak, araştırmalarımız ışığında kataloglanıp erişime açılıyor.

Koleksiyonlarınızda yer alan kadın arşivleri bağlamında, benzer çalışmalar yürüten arşiv merkezleriyle ortak projeler veya işbirlikleri gerçekleştiriyor musunuz?

Salt, işbirliğine önem veren bir kurum olarak arşiv koleksiyonlarını diğer kuruluşlarla gerçekleştirdiği ortaklıklar sayesinde genişletiyor. Örneğin Amerikan Bord Heyeti'nin arşivleri, American Research Institute Türkiye'yle (ARIT) ortaklaşa yürütülüyor. Bu arşivde, İzmir'e gelen ilk misyoner ailelerden Riggs ailesinin kızları Elizabeth ve Emma'nın günlükleri gibi değerli belgeler bulunuyor. Ayrıca 2000'li yıllardan beri yakın işbirliği içinde olduğumuz Fransız Anadolu Araştırmaları Ensti-

with us. Architect Şevki Pekin, who had digitized most of his projects and photographs, also provided brief descriptions. Although his archive was cataloged after his death, we prioritized preserving his original numbering and descriptions, which were incorporated into the catalog. For the recently opened Francesca Dal Chele Archive, the English descriptions and information came directly from the photographer herself. The Salt Research team then worked on them, prepared the Turkish versions, and made the archive accessible after final revisions.

However, this is not always possible, as children or grandchildren may not be familiar with the content within the archive. In such cases, the archive is cataloged and made accessible by remaining as faithful as possible to its internal categories, based on our research.

tüsünün (IFEA) harita, fotoğraf ve nadir yayın koleksiyonu da Salt Araştırma bünyesinde erişime açıldı. Bu koleksiyonda IFEA Müdürü Emmanuel Laroche'un eşi Jane Laroche'un fotoğrafları da yer alıyor. Salt'ın bu tür işbirlikleri aracılığıyla erişime açtığı birçok arşivde de kadınların hayatlarına ve seslerine dair izler bulunabilir.

Salt, bu yıl Okan Üniversitesi'nin düzenlediği I. Uluslararası Görsel İşitsel Kültürde Kadın Sempozyumu'na ev sahipliği yaparak, kadınların görsel ve işitsel kültürdeki rollerini tartışmaya açan bir platform sundu. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın bazı programlarına destek sağlamış olsa da, arşivlerle ilgili ortak bir proje henüz hayata geçirilmedi. Kadın Eserleri Kütüphanesi, üniversitelerle kurduğu bu uzun soluklu işbirlikleri sayesinde kadın çalışmaları alanında önemli bir bilgi paylaşımı ve kaynak erişimi ağı oluşturmuş durumda. Bu işbirlikleri, akademik çalışmaların desteklenmesi ve kadınların toplumsal tarihinin daha geniş bir perspektifle ele alınması bakımından oldukça değerli.

Özel arşivler söz konusu olduğunda, arşivcilerin ve konunun uzmanlarının bir arada çalışması, arşivin tasnifi ve kataloglama çalışmaları sürecinde önemli sonuçlar doğurabiliyor. Arşiv çalışmalarınızda bu tür bir işbirliği yapıyor musunuz?

Salt'ın arşiv çalışmalarında dönem, alan ve dil çeşitliliği gibi etkenler nedeniyle, ilk zamanlardan beri arşivcilerle ve konunun uzmanlarıyla işbirliğine gidildi. Farklı uzmanlık alanlarının bir araya gelmesiyle arşiv sürecine ayrı bir sinerji katarak belgelerin daha kapsamlı bir katalogu yapılabilirdi. Ancak bir arşivin sistematizasyonu ve sürekliliğini sağlayan temel unsurun bilgi-belge yöneticileri olduğunu da vurgulamak gerek. Arşivcilerin her konuda uzman olmaları beklenemez; bu nedenle, iyi bir kataloglama süreci için ilgili alanlardaki uzmanlarla işbirliği yapmak önemli. Salt'ın bu yaklaşımı çok yönlü arşiv belgelerinin daha erişilebilir hâle getirilmesini sağlıyor.

Arşivde toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek amacıyla kadın özel arşivlerine yönelik ek bir sağlama çalışması yürütüyor musunuz?

Salt, yalnızca kadın arşivlerine odaklanmamakla birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek amacıyla kadınların sesinin duyulduğu ve hikâyelerinin öne çıktığı belgeleri arşivlerine dâhil etmeye önem veriyor. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı gibi doğrudan bir kadın arşivi çalışması yürütmese de kadınların deneyimlerini, katkılarını ve tarih içindeki rollerini yansıtan belge ve materyallerle karşılaştıkça koleksiyonuna ekliyor ve kamu erişimine açıyor. Bu yaklaşım, Salt'ın toplumsal hafızada cinsiyet eşitliğini destekleyen bir arşiv yaratma hedefine katkı sunarken kadınların farklı alanlardaki izlerini görünür kılmayı da sağlıyor.

In the context of the women's archives in your collections, do you carry out joint projects or collaborations with other archive centers conducting similar work?

As an institution that values collaboration, Salt expands its archival collections through partnerships with other organizations. For example, the archives of the American Board of Commissioners for Foreign Missions are managed in collaboration with the American Research Institute in Turkey (ARIT). These archives include valuable documents, such as the diaries of Elizabeth and Emma Riggs, daughters of one of the first missionary families to arrive in İzmir. Additionally, the map, photograph, and rare publication collection of the French Institute for Anatolian Studies (IFEA), with which we have collaborated closely since the 2000s, is also accessible through Salt Research. This collection includes photographs from Jane Laroche, the wife of IFEA Director Emmanuel Laroche. Through such collaborations, many of the archives made accessible by Salt reflect women's lives and voices.

This year, Salt hosted the 1st International Symposium on Women in Audio Visual Culture, organized by Okan University, providing a platform to discuss women's roles in visual and audiovisual culture. While Salt has supported some programs of the Women's Library and Information Centre Foundation (WLICF), no joint archival project has been implemented yet. The Women's Library has built a significant network for knowledge sharing and resource access in women's studies through its long-standing collaborations with universities. These partnerships are highly valuable for supporting academic research and examining women's social history from a broader perspective.

Collaboration between archivists and experts in various fields can yield significant results during the sorting and cataloging of private archives. Do you engage in such collaborations in your archival work?

Due to the diversity of periods, fields, and languages involved, collaboration with archivists and specialist from various field has been a key approach in Salt's archival work from the very beginning. Bringing together different areas of expertise adds a unique synergy to the archival process, resulting in a more comprehensive catalog of documents. However, it is important to emphasize that the fundamental element ensuring the systematic organization and continuity of an archive is the expertise of information and documentation managers. Archivists cannot be expected to be experts in every subject; thus, collaborating with specialists in relevant fields is crucial for an effective cataloging process. This approach at Salt ensures that its diverse archival materials become more accessible.

Telefonla Telgraf Yazdırma Servisi
Salt Araştırma, Posta, Telgraf ve Telefon Şirketleri Arşivi
Service of Telegram Dictation by Telephone
Salt Research, Post, Telegraph and Telephone Companies Archive

Arşivde veriye ulaşmada tanımlama ve anahtar kelime alanları oldukça önemli. Kadın tarihi alanında çalışan araştırmacılar için Salt Araştırma'da etkili bir arşiv taraması yapmalarını sağlamak konusunda önerileriniz neler olur? Özellikle yönlendirebileceğiniz koleksiyon veya belgeler var mı?

Salt Araştırmadaki arşivlerde kadın tarihine dair etkili bir tarama yapmanız için, özellikle kadınların daha görünür olduğu 20. yüzyıla tarihlenen koleksiyonları incelemenizi öneririm. Arşiv, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye'nin dönüşüm yıllarına odaklandığından, günlük yaşamda kadının sesine, üretimlerine ve toplumsal rollerine dair detayları bulmak mümkün. Belgeler, kadınların deneyimlerini incelemek için değerli bir araştırma kaynağı sunuyor.

Tarama yaparken, arşiv kataloğunda kişilere, mekânlara ve olaylara dair verilen bilgilerden yararlanarak isim bazlı aramalarla, devlet arşivlerinde bulunması zor olabilecek sıradan kentli kadının hikâyelerine ulaşabilirsiniz. Ayrıca, kadının aile ve toplum içindeki rolüne dair belirli anahtar kelimeler kullanarak daha geniş bir veri setine erişim sağlayabilirsiniz.

Araştırmacıların kaynaklara erişimini artırmak üzere dijitalleştirmeye ve açık erişim çalışmalarına önem verdiğinizi görüyoruz. Dijitalleştirme çalışmalarınızda öncelikleriniz nelerdir?

Salt, dijitalleştirme çalışmalarını 1998 yılından beri sürdürüyor. Türkiye'de ve hatta Avrupa'da dijital arşivi başlatan öncü kurumlar arasında olduğunu söyleyebilirim. Başlangıçta yalnızca lokal erişime açık olan birçok belge 2013'ten itibaren, belirlenen protokoller doğrultusunda uzaktan erişilebilir hâle getirildi. Salt, dijitalleştirme sürecinde uluslararası normları takip ederek

Do you carry out any additional acquisition efforts specifically focused on women's private archives to support gender equality within the archive?

Although Salt does not focus exclusively on women's archives, it places great importance on including documents in its archives where women's voices are heard and their stories are highlighted in order to support gender equality. While Salt does not run a dedicated women's archive initiative like the Women's Library and Information Centre, it adds documents and materials that reflect women's experiences, contributions and roles in history to its collection whenever encountered and makes them available to the public. This approach not only contributes to Salt's goal of creating an archive that supports gender equality in collective memory, but it also ensures the visibility of women's contributions across various fields.

In archives, metadata and keyword fields are crucial for accessing information. What suggestions do you have for researchers working in the field of women's history to conduct an effective search in Salt Research? Are there specific collections or documents that you recommend?

To conduct an effective search on women's history within the archives at Salt Research, I recommend focusing on collections dating from the 20th century, when women became more visible. Since the archive covers the transformative years of the Ottoman Empire and Turkey, it is possible to uncover details about women's voices, contributions, and social roles in everyday life. These documents are valuable resources for examining women's experiences.

When searching, you can use the information provided in the archive catalog about individuals, places, and events to perform name-based searches, which may reveal the stories of ordinary urban women that may be difficult to find in state archives. Additionally, by using specific keywords related to women's roles within the family and society, you can gain access to a broader dataset.

We see that you place great importance on digitization and open access efforts to enhance researchers' access to resources. What are your priorities in your digitization projects?

Salt has been carrying out digitization efforts since 1998. I can say it is among the pioneering institutions in Turkey and even in Europe to establish digital archives. Initially, many documents were only accessible locally, but since 2013, they have been made remotely accessible in accordance with specified protocols. Salt adheres to international standards in the digitization process, ensuring the

Şeker pancarı tarlasında hasat yapılırken
Salt Araştırma, Fotoğraf ve Kartpostal Arşivi
Harvesting in sugar beet field
Salt Research, Photography and Postcard Archive

özel hayatın korunmasına ilişkin süreleri gözetiyor ve gerektiğinde kimi belgeleri aileye iade ettikten sonra arşivleri erişime açıyor. Arşivlerin büyük bir kısmında belgelerin tamamına yakını dijitalleştirilerek çevrimiçi erişime sunuluyor. Ancak, daha yakın tarihli sanatçı arşivlerinde genellikle belirli bir seçkinin paylaşılması tercih ediliyor. Bu yaklaşım, arşivlerin kapsamına ve içerik yönetim politikalarına bağlı olarak değişebilir.

Dijitalleştirme sürecinde, farklı dönemlerde taranan belgeler arasında çözünürlük farkları olsa da her dönemde belgelerin okunabilir olmasına özen gösterildi. Günümüzde, fotoğraflar 600 dpi, belgeler ise 400 dpi çözünürlükte taranıyor ve genellikle JPEG formatında erişime sunuluyor. Ancak özel durumlarda, belgelerin bir kopyası TIFF formatında korunuyor.

Türkiye’de kadın tarihinin arşiv mirasının korunması konusunda aktif olarak çalışan arşivciler ve kişi/kurumlar için neler söylemek istersiniz?

Kadını görünür kılacak, hafızasını muhafaza edecek kurumlara kuşkusuz ihtiyaç var; bunun da ötesinde kimi zaman yazılı belge bırakmasa da kadının iyi bir anlatıcı olduğunu hatırlamakta yarar var. Yazının olmadığı noktada sözlü tarih çalışması yapılması ve bu anlatının diğer belgelerle birlikte değerlendirilmesi gereğini önemsiyorum. Kadın, çocuk, aile tarihinin yanı sıra emek tarihini, kadınların günlük yaşam pratikleri üzerinden yazabilmek için yalnızca kadın arşivlerinde değil, karşılaşılan tüm arşivlerde bu sesleri veya yoksunluğu kayıt altına almak, her arşivcinin sorumluluğu olmalı. Bu tür bir yaklaşım, kadın tarihine yönelik veri ve belgelerin çeşitlenmesini sağlayarak hem sosyal tarihin hem de emek tarihinin daha geniş bir perspektiften yazılmasına katkıda bulunabilir. Kadın tarihini yaşatmak ve toplumun hafızasında sağlam bir yer edinmesini sağlamak bu tür çalışmaların sürekliliğiyle mümkün olacaktır.

protection of privacy by observing the required retention periods and, when necessary, granting access to the archives after returning certain documents to the family. In most archives, nearly all documents are digitized and made available online. However, for more recent artist archives, it is generally preferred to share a curated selection. This approach varies depending on the scope of the archives and content management policies.

During the digitization process, care is taken to ensure the readability of documents, even though there may be differences in resolution from scans done at different times. Currently, photographs are scanned at 600 dpi and documents at 400 dpi, with the majority made available in JPEG format. However, in special cases, a copy of the documents is also preserved in TIFF format.

What would you like to say to the archivists and individuals/institutions actively working on preserving the archival heritage of women’s history in Turkey?

There is undoubtedly a need for institutions that make women visible and preserve their memory. It is also important to recognize that women have always been great storytellers, even if they have not always left written documents. I believe oral history projects should be conducted where written records are absent, and these narratives should be evaluated alongside other records. To write not only the history of women, children, and families but also labor history through the everyday practices of women, it should be the responsibility of every archivist to record these voices—or their absence—not only in women’s archives but in all archives they encounter. Such an approach can expand the data and documents related to women’s history, contributing to a broader perspective in both social and labor history. Keeping women’s history alive and ensuring it has a solid place in collective memory can only be achieved through the continuation of such efforts.